EXERCISES

1) Recite or write down the following paradigms.

a) the sG of गुण-
b) the du of श्लोक-
c) the pl of दूत-
d) the pl of फल-

Nom	गुणः	श्लोकौ	दूताः	फलानि
Voc	गुण	श्लोकौ	दूताः	फलानि
Acc	गुणम्	श्लोकौ	दूतान्	फलानि
Inst	गुणेन	श्लोकाभ्याम्	दूतैः	फलैः
Dat	गुणाय	श्लोकाभ्याम्	दूतेभैः	फलेभैः
Abl	गुणात्	श्लोकाभ्याम्	दूतेभैः	फलेभैः
Gen	गुणस्य	श्लोकाभ्याम्	दूतानाम्	फलानाम्
Loc	गुणे	श्लोकयोः	दूतेषु	फलेषु

१) पुरुषेण - m, sg, Instr (человеком)
२) दूत - m, sg, Voc (о, гонец)
३) युद्धे - n, sg, Loc (в битве)
४) नृपात् - m, sg, Abl (от царя)
५) वेदाय – m, sg, Dat (Веде)
६) क्षेत्राणि - n, pl, Nom/Acc (поля)
७) व्याघ्रैः - m, pl, Instr (тиграми)
८) वचनेषु - n, pl, Loc (в словах)
९) शूरस्य – m, sg, Gen (героя)
१०) बालान् - m, pl, Acc (мальчиков)
११) ईश्वरः - m, sg, Nom (владыка)
१२) गुणैः - m, pl, Instr (качествами)
१३) फलेन - n, sg, Instr (плодом)
१४) सुखौ नरौ - m, du, Nom/Acc/Voc (два хороших человека)
१५) वनम् - n, sg, Nom/Acc (лес)
१६) क्षत्रियैः - m, pl, Instr (кшатриями)
१७) पुरुष – m, sg, Voc (о, человек)
१८) जनान् - m, sg, Acc (человека)
१९) धर्मात् - m, sg, Abl (от дхармы)
२०) ज्ञानेन – n, sg, Instr (знанием)
२१) दूतम् - m, sg, Acc (вестника)
२२) श्लोकानाम् - m, pl, Gen (шлок)
२३) पुत्राणाम् - m, pl, Gen (сыновей)
२४) मित्रयोः - m, du, Loc (в (двух) друзьях)
२५) गृहात – n/m, sg, Abl (из дома)
२६) ईश्वराय – n, sg, Dat (владыке)
२७) बालेन प्रियेण – m, sg, Instr (милым ребёнком)

3) Identify the case that Sanskrit would use for the English expressions below, and translate them into Sanskrit.
a) of the masters – m, pl, Gen - ईश्वरानाम्
b) through knowledge – n, sg, Instr - ज्ञनेन
c) in a forest – n, sg, Loc - वने
d) (I see) a lion – m, sg, Acc - सिंहम्
e) through fame – m, sg, Instr - श्लोकेन
f) two words (were said) – n, du, Nom - वचने
g) the lion (roars) – m, sg, Nom - सिंहः
h) o evil master! - m, sg, Voc – पाप ईश्वर
i) to the city – n, sg, Acc - नगरम्/पुरम्
j) for (the sake of) a reward – n, sg, Gen - फलस्य
k) because of the fight – n, sg, Abl - युद्धात्
l) in the two fields – n, du, Loc - क्षेत्रायोः
m) boys! - m, pl, Voc - बालाः
n) from the two houses – n/m, du, Abl - गृहाभ्याम्
o) in the cities – n, pl, Loc - नगरेषु/पुरेषु
p) for the people – m, pl, Dat - जनेभ्यः

4) Translate into English.
Note: In sentences of the type ‘A is B’, Sanskrit often does not use a form of ‘to be’. In the English translation, a form of this verb may thus need to be inserted. For example: +House big. –› The house is big. Also, Sanskrit prose typically puts genitives in front of nouns they depend on (as in the English ‘the master’s (genitive) voice (main/“head” noun)’); verbs tend to appear last in a sentence. (See below for a more detailed account of this.)
१) ईश्रस्य गृहं विशामः । во владыки дом заходим.
२) बालः ईश्रस्य गृहे किं करोति । Ребёнок во владыки доме что делает?
३) बालौ अश्भ्यां सह वनं विशतः । два ребёнка с двумя лошадьми в лес заходят.
४) बालाः पुरुषस्य वचनानि बोधन्त हृष्यन्ति च । Дети человека слова понимают и принимают.
५) ईश्र किम् इच्छसि । чего владыка желаешь?
६) बालः देवस्य गुणान् स्मरति । ребёнок бога качества помнит.
७) शूरौ युद्धात् मित्रं भरतः । два героя от битвы друга удерживают.
८) देवः अत्र वने इति बालः बोधति । бог здесь в лесу, так ребёнок понимает.
९) नृपाय जनाः बालाः इव परियाः । царю люди детям подобно любимы.
१०) अपि बालस्य मित्राणि शूराणि पापानि वा । ребёнка друзья герои или злодеи?
११) अश्वः नरं बालौ च वनि् नगरं प्रति भरति । Конь человека и двух детей из леса к городу везёт.
१२) शूराः नराः अपि सिंहौ वने पश्यथ । Герои люди даже двух львов в лесу вы видите
१३) बालः मित्रस्य वचनानि न स्मरति । ребёнок друга слова не помнит.
१४) अश्वः युद्धात् हृष्यन्त इति शूरः बोधति ।конь в битве получен, так герой понимает.
२५) अपि नरः अश्वः च व्यघ्रान् पश्यतः । человек и конь тигров видят (оба)
१६) ईश्राः पापानां नराणाम् अश्वान् हरन्ति गृहान् च लुम्पन्ति ।владыки злых людей лошадей забирают и дома грабят.
१७) वृक्षे एव फलानि पश्यामि । на дереве лишь плоды вижу.
१८) इह युद्धे पापान् शूरान् च जनान् पश्यामि ।здесь в битве злодеев и героев-людей вижу.

The Order of Life on Earth

द्विविधानि इह भूतानि त्रसानि स्थावराणि च
Два вида здесь существ есть – движущиеся и неподвижные
जरायुजानां प्रवराः मानवाः पशवः च (…) ॥ ११ ॥
Рождённые из утробы лучшие - люди и домашние животные

The Best Possible Gift
न गोप्रदानं न महीप्रदानं न च अन्नदानं हि तथा प्रधानम् ।
ни дар коров, ни дар земли , ни дар еды не так важен
यथा महाप्रदानं सर्वप्रदानेषु अभयप्रदानम् ॥
как величайший дар из всех даров – бесстрашие.